

РОЛЬ КАМЕРНОГО ХОРУ “GRATIA” У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ САМБОРА В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Проведений таким чином самоаналіз має стати підставою для об’єктивного самооцінювання школярами власних виконавських зразків. Таким чином, застосування самоаналізу та самооцінювання спонукатиме учнів до усвідомлення взаємозв’язку між вчасністю та інтенсивністю їх слухового зосередження в момент виконання музичного твору та спроможністю аналізувати та оцінювати результат звучання, що спонукатиме їх концентрувати слухову увагу, втримувати її протягом звучання твору від початку до кінця, розподіляти на два і більше об’єкти.

Висновки. Таким чином, застосування зазначених методів та прийомів спрямовується на ефективність формування музично-слухової

уваги молодших школярів, що має теоретичну та практичну значимість в теорії та методиці музичного навчання.

1. Дубровинская Н.В., Фарбер Д.А., Безруких М.М., *Психофизиология ребёнка: Психофизиологические основы детской валеологии: Учебное пособие для студентов высших учебных зав.* – М.: Гуманитарный изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 144 с.

2. Падалка Г.М. *Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін).* – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.

3. Ростовський О.Я. *Методика викладання музики у початковій школі. Навчально-методичний посібник.* – 2-е вид., доп. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2000. – 216 с.

Стаття надійшла до редакції 18.09.2012

УДК 785.7 (477.83) “19”

Лілія Дзинджюра, магістр “музичного мистецтва”

аспірант Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка

РОЛЬ КАМЕРНОГО ХОРУ “GRATIA” У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ САМБОРА В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ

У статті висвітлюється творча діяльність народного камерного хору “Грація”, та його участь в культурно-громадському житті Самбора.

Ключові слова: “Gratia”, Ореста Кінаш, акція “Тобі Господи”.

Літ. II.

Постановка проблеми, та аналіз останніх досліджень і публікацій. Культурно музичне життя Самбірщини здавна славилася активною діяльністю численних хорових колективів, які творили мистецьке “обличчя” міста, сприяли духовному піднесенню його мешканців. Традиції, започатковані ще “Самбірським Бояном” у 20 – 30-х рр. ХХ ст. отримали своє продовження в 60-х рр. цього ж століття, а найбільше в роки незалежності Української держави. Серед низки хорових колективів міста (“Червона калина”, “Дзвін”, “Світанок”, “Діброва”) помітно вирізняється своєю діяльністю та творчими здобутками народний камерний хор “Gratia”.

Про цей колектив з’явилася низка статей Б. Ладаная, М. Синейка, З. Повха, О. Сторож у регіональних періодичних виданнях м. Самбора. Втім до аналізу виконавського стилю колективу, його репертуарної політики не вдавалися спеціалісти.

Метою пропонованої статті є висвітлення діяльності народного камерного хору “Gratia” саме у вище зазначеному аспекті.

Вклад основного матеріалу. Самбір, на думку багатьох дослідників, здавна вирізнявся

серед міст Прикарпаття, як центр хорової культури. Прикладом цього є діяльність співочого товариства “Самбірський Боян” який було засновано 1928 р. Мішаний колектив під орудою інженера за фахом і хормейстера за покликанням Ю. Нижанківського (близький родич О. Нижанківського) досяг значних успіхів і збагатив палітру культурно-мистецького життя Самбірщини у 20 – 30-х рр. ХХ ст.

У репертуарі “Бояну” були чотириголосі концерти Д. Бортнянського, кантата М. Вербицького “Заповіт” на сл. Т. Шевченка, українські народні пісні в опрацюванні М. Лисенка, М. Леонтовича, К. Стиценка, М. Гайворонського та ін.

Славні традиції “Самбірського Бояну” знайшли плідний ґрунт для відновлення в роки незалежності України. Серед колективів створених у цей період (“Кобзарик”) особливу “нішу” у хоровому житті міста зайняв хор “Gratia”.

Колектив працює лише п’ять років, втім його успішна виконавська діяльність та популярність була засвідчена не тільки на рідних теренах, а й у зарубіжних країнах.

У регіональних виданнях Самбірщини, творча діяльність народного камерного хору “Gratia” висвітлюється доволі часто. Так, Б. Ладаная

РОЛЬ КАМЕРНОГО ХОРУ “GRATIA” У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ САМБОРА В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ

зазначає: “Колектив приносить місту добру славу. Він достатньо зрілий, щоб репрезентувати Самбір на високих мистецьких рівнях. У нього поєднується правильна репертуарна політика з інтерпретацією виконуваних творів, висока культура співу, з прагненням задовольнити найвибагливіші запити слухачів. До того ж вражають дикція, чистота інтонування, техніка, адже колектив співає не лише рідною, а й грецькою, польською та іншими мовами. “Gratia”, як творча одиниця, відбулася” [2, 4].

Якщо переглянути сторінки історії створення колективу, то довідаємося що колектив “Gratia” був заснований у березні 2007 р. з ініціативи Орести Кінаш, яка і є керівником та диригентом хору. П. Ореста, маючи досвід роботи з хорами, (хор при храмі Покрови Пресвятої Богородиці у м. Самборі, учнів Самбірської музичної школи) працюючи артистом у муніципальному камерному хорі “Легенда”, вирішила створити колектив до якого залучила як музикантів-професіоналів, викладачів мистецьких навчальних закладів так і аматорів хорового співу талановиту молодь Самбірщини та Дрогобиччини.

Обрана назва хорового колективу виявилася досить цікавою та харизматичною, вона, певним чином, відображає багатогранність творчого кредо хору. “Gratia” перекладається з латинської як “вдячність”, “благодать”, “ніжність” або “витонченість”. Хор опирається на кожне із тих значень у своїй громадській і творчій та діяльності.

За час свого існування народний камерний хор “Gratia”, засвоїв величезну кількість концертно-хорових творів. Особливе місце в репертуарі колективу займають твори релігійного спрямування, зокрема такі, як частини з літургії М. Дилецького “Хваліти Господа з небес!”, “Видіхом світ істини”, “Єдинородний Сину”, “Мала екстенія”, “Прийдіте поклонімося”, “Трисвят”, “Вечері Твоєї тайнії”, хоровий концерт “Камо поїду” М. Лисенка, “Благослови душе моя...” К. Стеценка та ін. Слід зазначити, що цьому колективу під силу заворожити слухача виконанням духовних творів, тому і не дивно, що художній керівник Ореста Кінаш старається добирати до репертуару глибокі за змістом і своєю сутністю твори. Кожен духовний твір у виконанні камерного хору неначе зернина, яка засівається у душі слухачів.

Колектив є спів організатором і постійним учасником акції що проводиться вже другий рік поспіль у м. Самборі під назвою “Тобі Господи!”. Із статті О. Сторож: “На Вербну неділю кілька народний камерний хор “Gratia” під керівництвом Орести Кінаш у залі органної і камерної музики

проводить концерти духовного співу. Це і лягло в основу того, що виникла у місті прекрасна духовна мистецька акція” [9, 2]. Вона проходить у час великого посту, і дає можливість слухачам заглибитися у “переживання” цього періоду людського буття.

Цього рік готуючись до акції “Тобі Господи!” репертуар хору поповнився новими творами як давніх (XVI ст.) так і сучасних українських та зарубіжних авторів. Виступ колективу було сплановано так, що би спершу слухачеві були запропоновані композиції, що які відносяться до східного обряду (на церковно-слов’янській, українській мовах) “Літургія чотириголосна” М. Дилецького, “Під твою милість”, “Будь ім’я Господне!” Д. Бортнянського, “Всякую мя отринул еси”, О. Архангельського, “Розбойнік благоразумнаго”, “Плотію уснув” О. Годзяцького-Сніжинського. Відтак в органному залі міста було представлено духовні композиції західної музики (латинського обряду) зокрема твори від XVI ст. “Stabat Mater” Ан. Кальдара, “Ej mater” Ан. Дворжака, та хорові композиції сучасних зарубіжних авторів “Ave Maria” У. Сісаска, “Kirie” П. Янчака та ін.

Вагомий внесок камерний хор “Gratia” вкладає в культурно-громадський розвиток м. Самбора, організовуючи вечори хорової музики під назвою “Пісня, як вона є”, на якому звучать різноманітні хорові твори світського жанру. Хоровий вечір, із слів творчого керівника, проводиться у двох відділах: у першому звучать твори українських композиторів, серед яких: “Місяць на небі” в опрацюванні О. Свешніков, “Ой чий то кінь стоїть” К. Когенко, “Ой у полі три криниченьки” М. Гринишина у виконанні чоловічого складу хору, “Як би мені черевички”, “Чайка” Є. Козак, “Сонце заходить” В. Іконник, “Червона калина” М. Ластовецького, “Купальська” І. Шамо, “За високі за Карпати” в опрацюванні Я. Кулешка, “Три тополі” Є. Козака та ін.

Важливо відзначити, що виконання обробок народних українських пісень напрочуд легко і ненав’язливо звучить у виконанні колективу. Професійне вокальне звучання, вміння подати характер твору, а головне відобразити задум автора – запорука успіху народного камерного хору. Так, зазначає у статті “Постала Україна над Карпатами” О. Гунський: “Камерний хор “Gratia” своїм виступом показав велич і глибину душі українського народу” [1, 1].

До другого відділу хорового вечора, як правило входять твори сучасних зарубіжних композиторів, такі як: “Dobranos” П. Новацького, іспаномовні твори “Escandolo” Р. Фуентес, “La bam ba” П. Нобле з акустичним гітарним супроводом у

РОЛЬ КАМЕРНОГО ХОРУ “GRATIA” У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ САМБОРА В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ

виконанні учасника хору І. Романишина, твір на поезію О. Блока “Незнайомка” Ю. Фаліка, “Somebodies Knocking at Your Door” Р. Шоу (Negro spirituals), “Good bye, love” Р. Майлс. Беручи до репертуару твори зарубіжних композиторів, особливо хорові композиції ультрасучасного характеру, Ореста Кінаш приділяє увагу легкому вокальному виконанню та точному ритмічному відтворенню, з метою збереження автентичності композицій. Так, М. Синейко зазначає: “...а слухали їх, затамувавши подих. Той хто розуміється, на такому мистецтві, був подивований, що в Самборі є такий талановитий колектив. Зрештою, високий рівень хорового співу молода “Gratia” підтвердила в другій частині концерту. У ній звучали зарубіжна музика та пісні народів світу. Тому отець Тарас Рісей відголосив кілька разів слово-грагулюю” [6, 2].

Творче надбання колективу свідчить про високопрофесійний рівень виконання творів, про що відзначають дописувачі й рецензенти.

Колектив є учасником багатьох хорових конкурсів і фестивалів, регіонального конкурсу хорів ім. Євгена Козака (диплом II ступеня, 2009 р.), учасник Міжнародного конкурсу хорів (Рибнік, Польща, 2009 р.), регіонального конкурсу духовної музики (I місце, Самбір, 2010 р.), єпархіального конкурсу стародавніх коляд і вертепів (I місце у номінації “Найкраще виконання стародавніх коляд”, Дрогобич, 2011 р.), конкурсу – огляду хорових колективів Львівської області який присвячений 170-річчю від дня народження основоположника української класичної музики М.В. Лисенка та 105-й річниці від дня народження композитора, хорового диригента Є.Т. Козака (диплом I ступеня, Самбір, 2012 р.), участь у гала-концерті обласного фестивалю хорового співу ім. Євгена Козака (Колодно, 2009 р.), учасник VIII Міжнародного музичного фестивалю “З музикою до спільної Європи” (Польща, 2008 р.), IX Міжнародного музичного фестивалю (Цикцин, Польща, 2010 р.), Першого Міжнародного музичного фестивалю “Хваліте Господа з небес” (Дрогобич, 2011 р.), X ювілейного Міжнародного музичного фестивалю “Niemen-2011” (Тухоль, Польща, 2011 р.), V Міжнародного музичного фестивалю ім. о. Северина Сапруна (Дрогобич, 2011 р.).

Також у доробку народного камерного хору “Gratia” є аудіодиск (Різдвяний альбом з колядками, 2009 р.), та запис на TVP3 Polska у музичній рубриці “Lato Cafe” (Бидгощ, Польща, 2011 р.).

Висновки. Вагоме місце у хоровому житті м. Самбора займає хор “Gratia”, чий високий професійний рівень підтверджується широтою репертуарної палітри – від творів Й.С. Баха до сучасних композиторів Р. Майлс, В. Далсон, Х. Бляско, Р. Шоу, Дж. Гершвін, Ендрю Лорд Вебер, а передусім довершеним прочитанням творів українських композиторів, починаючи від М. Дилецького, Д. Бортнянський, М. Лисенка, М. Леонтовича, М. Вербицький до сучасних композиторів – М. Ластовецького, Б. Фільц, Л. Дичко, О. Годзяцького-Сніжинського та ін.

Виконавський стиль хору вирізняється досконалою чистотою строю, багатством фразування, переконливим інтонуванням тощо. Досягненням колективом професійного рівня, заслуга не тільки керівника хору О. Кінаш, а й учасників, які прагнуть вершини вокально-хорового мистецтва.

1. Гурський О. “Постала Україна над Карпатами” / О. Гурський / *Новини Самбора*. – Ч. 21. – 20 березня. – 2009. – С. 1.

2. Ладанай Б. “Gratia” відзначила свій перший ювілей” / Б. Ладанай / *Новини Самбора*. – Ч. 34. – 8 травня. – 2012. – С. 4.

3. Повх З. “Співали не уста, співало серце” / З. Повх / *Новини Самбора*. – Ч. 22. – 22 березня. – 2011. – С. 1.

4. Повх З. “Незабуття духовна хвиля” / З. Повх / *Новини Самбора*. – Ч. 32. – 29 квітня. – 2011. – С. 2.

5. Синейко М. “Розпочалася акція “Тобі Господи” / М. Синейко / *Голос Самбірщини*. – Ч. 22. – 27 березня. – 2012. – С. 4.

6. Синейко М. “На сцені звучала (Пісня як вона є)” / М. Синейко / *Новини Самбора*. – Ч. 100. – 14 грудня. – 2010. – С. 1 – 2.

7. Синейко М. “Велика симфонія нашого симфонічного” / М. Синейко / *Новини Самбора*. – Ч. 5. – 18 січня. – 2011. – С. 1 – 2.

8. Синейко М. “Співали кращі хорові колективи області” / М. Синейко / *Голос Самбірщини*. – Ч. 20. – 20 березня. – 2012. – С. 1.

9. Сторож О. “Під таку музику відпочиває душа” / О. Сторож / *Новини Самбора*. – Ч. 23. – 27 березня. – 2012. – С. 1 – 2.

10. Сторож О. “Колискова часу” / О. Сторож / *Новини Самбора*. – Ч. 69. – 20 вересня. – 2011. – С. 2.

11. Самбірська міська рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: Sambir.lviv.ua/content/view/24

Стаття надійшла до редакції 18.09.2012